

1

EL SEGLE XVIII. L'ÈPOCA DE LA IL·LUSTRACIÓ

1. Antic Règim i Il·lustració	10
2. Canvis polítics	12
3. Canvis econòmics (I),	14
4. Canvis econòmics (II),	16
Repte: La ruta dels esclaus	18
5. Societat i vida quotidiana	20
6. El segle XVIII a Espanya (I) Els Borbó	22
7. El segle XVIII a Espanya (II). Les reformes borbòniques	24
8. La cultura i l'art	26
9. Catalunya en el segle XVIII	28
Tècniques. Treballar amb fonts històriques	30
Posa a prova el teu aprenentatge	32
Posa a prova les teves competències	33

2

L'ERA DE LES REVOLUCIONS (1770-1871)

1. Els processos revolucionaris	36
2. La revolució dels Estats Units	38
3. La Revolució Francesa (1789-1799)	40
4. L'evolució de la Revolució Francesa	42
Repte: La vida quotidiana durant la Revolució	44
5. L'Europa napoleònica (1799-1814)	46
6. L'època de la Restauració	48
7. Les revolucions liberals del segle XIX	50
8. Els nacionalismes. El naixement de nous estats	52
Tècniques. La causalitat. Identificar causes i conseqüències	54
Posa a prova el teu aprenentatge	56
Posa a prova les teves competències	57

3

LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

1. Les bases de la Revolució Industrial a la Gran Bretanya (I),	60
2. Les bases de la Revolució Industrial a la Gran Bretanya (II),	62
3. La mecanització de la indústria. La fàbrica	64
4. La difusió de la industrialització	66
5. Les conseqüències econòmiques de la Revolució Industrial	68
6. Les conseqüències socials de la Revolució Industrial	70
Repte: Les condicions de la feina assalariada	72
7. El moviment obrer	74
8. La cultura i l'art de l'època revolucionària	76
Tècniques. Investigar un esdeveniment històric	78
Posa a prova el teu aprenentatge	80
Posa a prova les teves competències	81

4

ESPANYA, LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM

1. La crisi política. Carles IV i la França revolucionària	84
2. La guerra de la Independència i la revolució liberal (1808-1814)	86
3. El regnat de Ferran VII. Absolutistes enfront de liberals	88
4. La consolidació liberal (1833-1874)	92
5. La transformació econòmica (I). La població i l'agricultura	92
6. La transformació econòmica (II). La indústria i altres sectors	94
7. La societat de classes	96
8. La cultura i l'art (I). Goya	98
9. La cultura i l'art (II). El Romanticisme i el realisme	100
10. Catalunya durant la crisi de l'Antic Règim	102
Tècniques. Treballar amb imatges històriques	104
Posa a prova el teu aprenentatge	106
Posa a prova les teves competències	107

5

L'IMPERIALISME I LA PRIMER GUERRA MUNDIAL

1. Política i relacions internacionals	110
2. La Segona Revolució Industrial,	112
3. Avenços de l'economia i del capitalisme	114
4. Les conseqüències socials de la Segona Revolució Industrial	116
5. L'imperialisme en el segle XIX (I). Causes i formes de domini	118
6. L'imperialisme en el segle XIX (II). L'expansió colonial	120
7. La Primera Guerra Mundial (I). Causes	122
8. La Primera Guerra Mundial (II). Esdeveniments i conseqüències	124
9. La cultura i l'art (I). L'arquitectura	126
10. La cultura i l'art (II). Primeres avantguardes	128
Tècniques. Comparar estils artístics. La pintura	130
Posa a prova el teu aprenentatge	132
Posa a prova les teves competències	133

6

EL PERÍODE D'ENTREGUERRES I LA SEGONA GUERRA MUNDIAL

1. La Revolució Russa de 1917. La creació de l'URSS	136
2. L'economia (I). De la prosperitat a la crisi	138
3. L'economia (II). La Gran Depressió	140
4. L'ascens dels totalitarismes	142
5. El feixisme i el nazisme	144
6. La Segona Guerra Mundial (I). Causes	146
7. La Segona Guerra Mundial (II). Esdeveniments i conseqüències	148
Repte: antisemitisme i holocaust	150
8. El disseny de la pau. L'ONU	152
9. La cultura i l'art entre 1919 i 1945	154
Tècniques. Comentar mapes històrics	156
Posa a prova el teu aprenentatge	157
Posa a prova les teves competències	158

7

ESPANYA. RESTAURACIÓ I GUERRA CIVIL

1. La Restauració borbònica. El sistema polític	162
2. Els problemes polítics en la Restauració	164
3. Alfons XIII i la dictadura de Primo de Rivera	166
4. La Segona República (I). Del 1931 al 1933	168
5. La Segona República (II). Del 1933 al 1936	170
6. La Guerra Civil (1936-1939)	172
7. Població, economia i societat entre 1875 i 1939	174
8. La cultura i l'art (I). Arquitectura i escultura	176
9. La cultura i l'art (II). L'evolució pictòrica	178
10. Catalunya entre 1875 i 1939 (I)	180
11. El sorgiment del catalanisme	182
Tècniques. Treballar amb textos històrics	184
Posa a prova el teu aprenentatge	186
Posa a prova les teves competències	187

8

DESCOLONITZACIÓ. NOVA GEOPOLÍTICA MUNDIAL (1945-1991)

1. La descolonització (I). Causes i etapes	190
2. La descolonització (II). El procés i les seves conseqüències	192
3. La nova geopolítica mundial. L'època dels blocs	194
Repte: Els conflictes de la Guerra Freda i els acords de desarmament	196
4. El bloc capitalista (I). 1945-1973. Política i economia ..	198
5. El bloc capitalista (II). 1945-1973. Canvis socials	200
6. El bloc capitalista (III). 1973-1991	202
7. El bloc comunista (I). 1945-1982	204
8. El bloc comunista (II). 1982-1991. L'esfondrament de l'URSS i del bloc comunista	206
Tècniques. Els treballs d'història	208
Posa a prova el teu aprenentatge	210
Posa a prova les teves competències	211

9

ESPANYA. LA DICTADURA DE FRANCO

1. La dictadura de Franco i els seus suports	214
2. La política interior del règim franquista	216
3. L'oposició a la dictadura i la seva repressió	218
4. La política exterior del règim franquista	220
5. L'evolució econòmica	222
6. La població i la societat	224
Repte: Vida quotidiana durant l'autarquia	226
7. La cultura i l'art	228
8. Catalunya durant el franquisme	230
Tècniques. Usar les TIC	232
Posa a prova el teu aprenentatge	234
Posa a prova les teves competències	235

10

EL MÓN RECENT. RELACIONS I CONFLICTES

1. La situació internacional actual. La multipolaritat	238
2. La Tríada (I). Els Estats Units i el Japó.	240
3. La Tríada (II). La UE i els conflictes a Europa.	242
4. L'ascens d'Àsia i els seus conflictes	244
5. Rússia i els seus conflictes	246
6. El món islàmic. Importància estratègica i conflictes	248
7. Amèrica Llatina, l'Àfrica subsahariana i altres conflictes	250
8. Institucions i grups internacionals	252
Tècniques. La premsa, font d'informació	254
Posa a prova el teu aprenentatge	256
Posa a prova les teves competències	257

11

EL MÓN RECENT. GLOBALITZACIÓ I DIVERSITAT

1. La globalització i les seves causes	260
2. Àmbits i conseqüències de la globalització	262
3. La diversitat del món actual (I). Sistemes polítics.	264
4. La diversitat del món actual (II). Sistemes econòmics	266
Repte: La crisi econòmica del 2008	268
5. La diversitat del món actual (III). La societat i la cultura	270
6. Les desigualtats socials i regionals a Espanya	268
7. Els avenços científics i tecnològics	272
8. L'art actual (I). Arquitectura i escultura	274
9. L'art actual (II). Pintura	276
Repte: Les noves formes d'art	278
Tècniques. Els apunts de classe	280
Posa a prova el teu aprenentatge.	282
Posa a prova les teves competències	283

12

ESPANYA. TRANSICIÓ POLÍTICA I DEMOCRÀCIA

1. La Transició (I). L'inici de la democràcia	286
2. La Transició (II). La consolidació de la democràcia	288
3. Els governs de la democràcia (I). Del 1979 al 1996	290
4. Els governs de la democràcia (II). Del 1996 al 2011	292
5. Els governs de la democràcia (III). Del 2011 al 2016	294
6. Els governs de la democràcia (IV). Del 2016 al 2021	296
Repte: La crisi del 2008 a Espanya	298
7. Població, economia i societat	300
8. Espanya a la UE i al món.	302
9. Cultura i tendències actuals de l'art	304
10. La recuperació de la Generalitat de Catalunya.	306
Tècniques. Preparar una Prova d'Avaluació Individualitzada	308
Posa a prova el teu aprenentatge	310
Posa a prova les teves competències	311

APÈNDIX

Vocabulari	313
Diccionari visual de termes artístics	318

» PRESENTACIÓ I ESTRUCTURA

Els continguts competencials del Programa Olympe de Gouges s'estructuren en 12 unitats. El programa es basa en l'aprenentatge intel·ligent, el pensament crític, la interdisciplinarietat i l'aprenentatge cooperatiu.

UNITAT 3 LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

DIMENSIO HISTÒRICA
DIMENSIO CULTURAL I ARTÍSTICA

Inicia un nou aprenentatge

A partir del 1780 es va iniciar la Gran Bretanya la Revolució Industrial. S'hi van produir transformacions. Modificava i canviava en l'organització del treball, que van suposar la substitució dels telers artesans per màquines i el pas d'una economia agrària a una altra industrial i urbana.

- Les bases de la Revolució Industrial a la Gran Bretanya.
- La mecanització de la indústria.
- La difusió de la industrialització.
- Les conseqüències econòmiques i socials.
- El treball assalariat.
- Els inicis del moviment obrer.
- La cultura i l'art de l'època revolucionària.

JUGA AMB EL TEMPS

- Descombrim en els continguts d'aquesta unitat què va ocórrer en aquestes dates.
 - 1850
 - 1852
 - 1853
 - 1854
 - 1855
 - 1856
 - 1857
 - 1858
 - 1859
 - 1860
 - 1861
 - 1862
 - 1863
 - 1864
- Apartella les desenes, una per una, amb un d'aquests personatges o conceptes històrics.
 - George Stephenson
 - Robert Fulton
 - AIT
 - Màquina de vapor
 - Richard Roberts
 - Zacharias
 - Carta del Poble
 - Exposició Universal
 - Exposició Aïda

Cada dia d'activitat d'aula dura una hora i mitja.

S'exploren idees prèvies i s'introdueixen les primeres tasques.

Dimensions. Indicació de la dimensió o dimensions que es tracten en la unitat.

En la doble pàgina inicial d'unitat hi trobem informació gràfica significativa (fotografies, mapes, gravats).

Avança en competències. Activitats competencials de tipologia ben diversa.

Fonts gràfiques: mapes, fotografies, gràfics, dibuixos, infografies... que ajuden l'alumnat a assimilar els conceptes treballats.

Icona internet. Indica las activitats en què l'alumnat ha de consultar internet.

UNITAT 2 • L'ERA DE LES REVOLUCIONS (1776-1871)

2. LA REVOLUCIÓ DELS ESTATS UNITS

A final del segle XIX, les tretze colònies britàniques de la costa est de l'Amèrica del Nord es van independitzar de la Gran Bretanya i van proclamar-se una revolució política.

2.1 Les causes del conflicte

La tensió principal del procés revolucionari va ser el descontentament dels colons, que no tenien representants en el Parlament britànic, després de la Gran Bretanya en el comerç, i no podien ocupar els extensos territoris situats a l'oest de les colònies perquè estaven reservats per als britànics.

En aquesta situació, la difusió de les idees de la Il·lustració va dur a fer que el govern britànic fos considerat desautoritzat.

L'espurna que va encendre el conflicte va ser l'Impost de Tèxtils de 1763, que obligava a pagar una taxa sobre els documents jurídics i comercials, i l'Acta del Te de 1773, que convertia el monopoli del te a les colònies de la companyia anglesa de les Índies, acuminat-la de paper impedit, i gravava la importació d'altres productes, com ara paquet, vidre, paper, etc.

En colònies no van acceptar aquestes mesures noves, i el Regne Unit va intentar imposar-les mitjançant la força, però els colons van resistir i van organitzar un boicó, dirigit per George Washington.

En última instància, els representants de les tretze colònies, reunits a Filadèlfia, van aprovar la **Declaració d'Independència** el 4 de juliol de 1776.

Al final, amb el suport francès i espanyol, els britànics van ser derrotats a Yorktown (1781) i per la **Paix de Versalles** (1783) van reconèixer la independència de les colònies americanes. Nasien així els Estats Units d'Amèrica.

2.2 La guerra de la Independència

La dura repressió de les autoritats britàniques va conduir a la guerra de la Independència (1775-1783), la qual cosa va obligar els rebels a organitzar un exèrcit, dirigit per George Washington.

En última instància, els representants de les tretze colònies, reunits a Filadèlfia, van aprovar la **Declaració d'Independència** el 4 de juliol de 1776.

Al final, amb el suport francès i espanyol, els britànics van ser derrotats a Yorktown (1781) i per la **Paix de Versalles** (1783) van reconèixer la independència de les colònies americanes. Nasien així els Estats Units d'Amèrica.

2.3 La revolució política i el nou Estat

Durant la guerra, els colons van protagonitzar també una revolució política. Així, la Declaració d'Independència de 1776 reconeixia la igualtat de totes les persones, els drets a la vida, a la llibertat i a la propietat. La sobirania nacional com a veïna que garantís les condicions de la guerra es va crear un nou Estat, el sistema liberal i el funcionament del qual es regulava per la **Constitució de 1787**, la primera escrita de la història. S'hi recollia que el nou Estat s'organitzava com una república federal, i s'hi establí la sobirania nacional i la divisió de poders entre el President, el Congrés i el Tribunal Suprem.

La Revolució americana demostrava que era possible dur a la pràctica les idees d'libertats d'igualtat i de la influència enorme de Europa.

Icona ODS. Indica les activitats que tracten alguns dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'ONU.

Icona Avaluapp. Indica les activitats més competencials.

Tractament exhaustiu, progressiu i estructurat del contingut.

Icona Treball cooperatiu. Indica les activitats que s'han de fer en grups reduïts.

UNITAT 5 • L'IMPERIALISME I LA FRONTERA OCEANA MUNDIAL

5. L'IMPERIALISME EN EL SEGLE XIX (O). CAUSES I FORMES DE DOMINI

5.1 L'imperialisme i les causes

A partir de 1870, l'expansió colonial europea es va centrar cap a Àfrica, Àsia i el Pacífic i va entrar en una altra fase coneguda com a imperialisme.

A diferència del colonialisme anterior, l'objectiu principal del qual era dominar els recursos econòmics de les colònies, l'imperialisme va implicar el control polític i l'ocupació de la meitat de la meitat sobre les terres dominades.

El nou imperi colonial va tenir a causes diferents:

- **Polítiques i estratègiques.** La pressió de colònies europees al poder i el prestigi internacional dels països, o permetre controlar rutes comercials i territoris estratègics.
- **Demogràfiques.** Les colònies proporcionaven territoris per poder emigrar als excedents de població, amb la finalitat de fer front a l'immigració i les tensions socials internes.
- **Econòmiques.** L'augment de la producció a causa de la Segona Revolució Industrial exigia disposar de territoris que subministrés matèries primeres a la indústria i en compensés els costos, sense barreres duaneres. A més, les colònies proporcionaven un altre tipus de recursos: el capital.
- **Religioses.** Diferents ideologies, manifestant les idees de l'evangelisme social, van proclamar la superioritat de la seva religió i la missió que tenien de civilitzar la resta del món.

ANEXO 5.1 CONECTIVITAT

Relaciona informació:

- Quina era la raó del tracte que es feia a les colònies del Congo i el Congo de la República Democràtica del Congo?
- Quina era la raó del tracte que es feia a les colònies del Congo i el Congo de la República Democràtica del Congo?

Planifica treball:

- En un grup, planifica un treball de recerca sobre el Congo i el Congo de la República Democràtica del Congo. Recerca informació, prepara un treball de recerca i presenta el treball a la classe.

Profunditza:

- Quina era la situació dels països del Congo i el Congo de la República Democràtica del Congo abans de la independència?

UNITAT 5 • L'IMPERIALISME I LA FRONTERA OCEANA MUNDIAL

5.2 Les formes de domini colonial

Les polítiques imperials eren diverses i van variar segons el país i l'època. S'hi van sumar així altres països europeus (Alemanya, Bèlgica, Itàlia, Espanya i Rússia) a l'Imperi britànic i el japonès.

Les colònies eren territoris sotmesos a la sobirania de la metròpoli. Les polítiques imperials eren diverses i van variar segons el país i l'època. S'hi van sumar així altres països europeus (Alemanya, Bèlgica, Itàlia, Espanya i Rússia) a l'Imperi britànic i el japonès.

Les colònies eren territoris sotmesos a la sobirania de la metròpoli. Les polítiques imperials eren diverses i van variar segons el país i l'època. S'hi van sumar així altres països europeus (Alemanya, Bèlgica, Itàlia, Espanya i Rússia) a l'Imperi britànic i el japonès.

Les colònies eren territoris sotmesos a la sobirania de la metròpoli. Les polítiques imperials eren diverses i van variar segons el país i l'època. S'hi van sumar així altres països europeus (Alemanya, Bèlgica, Itàlia, Espanya i Rússia) a l'Imperi britànic i el japonès.

Les colònies eren territoris sotmesos a la sobirania de la metròpoli. Les polítiques imperials eren diverses i van variar segons el país i l'època. S'hi van sumar així altres països europeus (Alemanya, Bèlgica, Itàlia, Espanya i Rússia) a l'Imperi britànic i el japonès.

